



SEEDLING

Uvođenje UN ciljeva održivog razvoja u
škole u Jugoistočnoj Evropi

Program za dodjelu malih grantova

Poziv za dostavljanje ponuda

Oktobar, 2017.

Crna Gora



REZIME

Donator:	Austrijska razvojna agencija (Austrian Development Agency) - ADA , sredstvima Austrijske razvojne saradnje
Organizacija koja sprovodi projekat (REC)	Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu
Tema:	Realizacija UN ciljeva održivog razvoja u školama u Jugoistočnoj Evropi (SEEDLING)
Ukupan raspoloživi iznos za sve zemlje korisnice:	200.000 EUR za region (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo*¹, Makedonija, Crna Gora, Srbija)
Iznos po grantu:	Do 7.000 EUR
Ciljna grupa:	Organizacije civilnog društva u jugoistočnoj Evropi (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo*², Makedonija, Crna Gora, Srbija) koje su aktivne u oblasti obrazovanja i održivog razvoja i preko njih srednje škole i stručne škole u ovom regionu.
Cilj:	Podizanje svijesti o UN ciljevima održivog razvoja među učenicima i nastavnicima u srednjim školama i stručnim školama i izgradnja kapaciteta za stvaranje „zelenih radnih mjesta“ kroz praktične primjere.
Postupak odabira:	Postupak odabira će se sastojati od sljedećih koraka i rokova: <ul style="list-style-type: none">➤ Informativni sastanak za sve OCD održaće se u Podgorici, a tačan datum, mjesto i vrijeme održavanja sastanka biće naknadno objavljeni na web stranici REC Crna Gora http://www.montenegro.rec.org➤ Rok za dostavljanje predloga : 30. novembar, 2017.➤ Sastanak za ocjenu predloga : 11. decembar, 2017.➤ Konačna odluka: 15. decembar, 2017.➤ Sastanak sa dobitnicima: 20. decembar, 2017.
Vremski okvir projekta:	Projekti će trajati 6 mjeseci od 1. januara 2018. – 30. juna 2018.

¹ Ova oznaka ne prejudicira poziciju i status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN i mišljenjem MSP o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

Sadržaj

1	Polazne informacije	6
1.1	Opšti cilj i specifični ciljevi Programa za dodjelu malih grantova	6
2	Zahtjevi Programa za dodjelu malih grantova	7
2.1	Uvod.....	7
2.2	Ciljevi programa	7
2.3	Primaoci bespovratnih sredstava	8
2.4	Geografsko područje	9
2.5	Finansijski uslovi/iznos nacionalnih bespovratnih sredstava (grantova)	9
2.6	OPIS POSTUPKA ODOBRAVANJA BESPOVRATNIH SREDSTAVA (GRANTOVA)	9
2.6.1	Administrativni proces	9
2.6.2	Teme u projektnim predlozima za dobijanje bespovratnih sredstava	10
2.6.3	Trajanje projekta	10
2.6.4	Uslovi koje treba ispuniti.....	10
2.6.5	Saradnja i partnerstvo	11
2.7	POSEBNI USLOVI PROGRAMA	11
2.8	POSTUPAK PODNOŠENJA PROJEKTA	13
2.8.1	Proces izrade projekta.....	13
2.8.2	Postupak procjene	13
2.8.3	Kriterijumi za ocjenu i odabir	13
2.8.4	Obavještenje o donesenoj odluci.....	14
3	PRIPREMA PREDLOGA PROJEKTA.....	14
3.1	Podobnost i kvalifikovanost vodeće organizacije civilnog društva.....	14
3.2	Faze postupka apliciranja	15
3.2.1	Odabir partnera i zainteresovanih strana	15
3.2.2	Priprema dokumentacije	15
3.3	Podnošenje potpunog predloga (rok: 30.novembar 2017).....	16
3.4	Evaluacija potpunih predloga.....	16
3.5	Intervjui	16



3.6	Obavještenje o odluci	16
3.7	Sastanak sa dobitnicima	17
3.8	Sprovođenje projekta	17
3.9	Izveštavanje.....	17
3.10	Vidljivost projekta	17
4	Kontakt	18
5	Spisak aneksa	19



1 Polazne informacije

Sprovođenje ciljeva održivog razvoja je dinamičan proces prilagođavanja, učenja i djelovanja. Članice međunarodne zajednice su postigle saglasnost na svim nivoima – globalnom, regionalnom i nacionalnom – da se dugotrajan mir i blagostanje mogu osigurati samo kroz transformaciju u održivi razvoj, što će dovesti do održivih privreda i održivih zajednica. Da bi se značajne promjene koje su potrebne za takvu transformaciju postigle potrebno je da se primjeni proaktivan pristup obrazovanju za održivi razvoj uz snažan naglasak na stvaranju strateškog partnerstva.

Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo*, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Crna Gora i Srbija se suočavaju sa sličnim izazovima u procesu reforme svojih obrazovnih sistema. Koncept održivog razvoja je prepoznat, ali ima veoma malo ili nimalo alati koje će omogućiti da se obrazovni sistem pozabavi održivim razvojem.

Cilj ovog projekta je da osnaži obrazovanje, izgradnju kapaciteta i podigne svijest o novim ciljevima održivog razvoja u zemljama jugoistočne Evrope kroz integraciju ovih ciljeva u obrazovne programe (srednješkolno obrazovanje), kao i kroz regionalnu saradnju i umrežavanje donosioca odluka, edukatora i nastavnika.

Konkretna namjera ovog projekta je izgradnja kapaciteta i vještina relevantnih institucija, nastavnika i učenika u pogledu razumijevanja novih ciljeva održivog razvoja i njihovog uvođenja u postojeći proces obrazovne reforme u predstojećem razdoblju, kao i podsticaj prekogranične saradnje između institucija u oblasti obrazovanja za održivi razvoj.

Projektne aktivnosti su podijeljene u tri skupine:

- (i) institucionalno jačanje i podrška umrežavanju institucija na domaćem i međunarodnom nivou;
- (ii) izrada online alatke i izgradnja kapaciteta za nastavnike i edukatore - TEEN paket; i
- (iii) povećanje znanja učenika o mogućnostima otvaranja radnih mjesta kroz program malih bespovratnih sredstava – grantova.

1.1 Opšti cilj i specifični ciljevi Programa za dodjelu malih grantova

Regionalni centar za životnu sredinu za centralnu i istočnu Evropu (REC) zajedno sa Austrijskom agencijom za razvoj (ADA) oglašava Program malih bespovratnih sredstava (grantova) u 6 zemalja jugoistočne Evrope: Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu*, Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji, Crnoj Gori i Srbiji. Ukupan iznos sredstava je 200.000 EUR za cio region, a najveći iznos bespovratnih sredstava po projektu je 7.000 EUR. Broj grantova koji će biti dodijeljeni u svakoj od zemalja zavisi od kvaliteta predloga projekta i od broja srednjih škola i stručnih škola (stručno obrazovanje) u ovim zemljama kako bi se postigla ravnopravna podjela sredstava među korisnicima.

Program malih bespovratnih sredstava (grantova) se oglašava za nevladine organizacije koje su aktivne u oblasti obrazovanja i održivog razvoja. Partnerstvo sa jednom ili više srednjih i/ili stručnih škola je obavezno jer aktivnosti treba da budu usmjerene na realizaciju UN ciljeva održivog razvoja u učionici.



Ciljevi programa su:

- **Stvaranje partnerstva** sa srednjim i stručnim školama radi realizacije UN ciljeva održivog razvoja u učionici.;
- **Postizanje razumijevanja** UN ciljeva održivog razvoja;
- **Podsticanje** diskusije sa nastavnicima i učenicima o sprovođenju različitih aktivnosti koje su relevantne za postizanje nekih od rezultata koji se odnose na UN ciljeve održivog razvoja;
- **Pospješivanje razumijevanja** učenika o malim koracima kojima svako od nas može da doprinese da bi se postigli ciljevi održivog razvoja;
- **Unaprijeđenje preduzetništva** među učenicima kroz prikaz načina za stvaranje zelenih radnih mjesta kroz praktične primjere;
- **Promovisanje** obrazovanja za održivi razvoj.

2 Zahtjevi Programa za dodjelu malih grantova

2.1 Uvod

Projekat SEEDLING je regionalni projekat koji finansira Austrijska agencija za razvoj (ADA) koji će kao krajni proizvod imati online alatku za obrazovanje za održivi razvoj (TEEN paket) sa ciljem da ga koriste nastavnici i učenici u srednjim školama i stručnim školama. Ovaj paket će biti dostupan preko interneta i besplatan za korišćenje kao i sve alatke za obrazovanje za održivi razvoj koje je izradio REC poput Zelenog paketa, Zelenog paketa junior, Paketa za građane itd., a namjenjen je kao medjupredmetna alatka za obrazovanje za održivi razvoj koja će se koristiti u srednješkolskom obrazovanju u ovom regionu. Krajnji korisnici projekta SEEDLING su Ministarstva prosvjete u navedenim zemljama. TEEN paket je u procesu izrade, ali svi tekstovi koji su do sada pripremljeni se mogu preuzeti zajedno sa dokumentacijom za poziv (Aneks G).

2.2 Ciljevi programa

Predloženi program malih bespovratnih sredstava (grantova) u oblasti obrazovanja za održivi razvoj je usmjeren na:

- Obrazovne aktivnosti – za podizanje svijesti mladih ljudi o postojanju UN ciljeva održivog razvoja i kako bi se njegovale vještine, vrijednosti i navike za održivo ponašanje kroz aktivnu saradnju sa srednjim školama i stručnim školama;
- Društvene aktivnosti – ponašanje i aktivnosti učenika i građana treba da budu stavljeni u funkciju opšteg konteksta održivog razvoja; i
- Praktične primjere – kako bi se unaprijedile preduzetničke vještine učenika i razumijevanje vrijednosti „zelenih radnih mjesta“ kroz praktične primjere i aktivnosti prikazivanja u školi/na lokalnom nivou uz upotrebu dokumenta UN „Transformisanje našeg svijeta: Agenda održivog razvoja do 2030“ (Aneks F).

Svi projekti organizacija civilnog društva treba da teže ka unaprijeđenju realizacije obrazovanja za održivi razvoj kroz praktične i svakodnevne primjere. Unaprijeđenje treba



da se bavi ne samo životnom sredinom, već i društvenim i ekonomskim aspektima ciljeva održivog razvoja. Organizacije civilnog društva treba da pokažu unaprijeđenje kapaciteta u pogledu ciljeva održivog razvoja, unaprijeđenje preduzetničkih vještina učenika i njihovih nastavnika srednjih i stručnih škola u pogledu stvaranja zelenih radnih mjesta i ukupnog kvaliteta života ciljne grupe ili zajednice kroz ovaj projekat.

Zbog ovoga organizacije civilnog društva treba da primjene:

1. Integrativan pristup: Projekti treba da budu pripremljeni na načelima održivog razvoja integrisanjem tri stuba održivosti (životnu sredinu, društvo i ekonomiju). Projekat treba da integriše održivi razvoj sa pozitivnim ekonomskim i društvenim aspektima.
2. Inkluzivan pristup: Organizacije civilnog društva se podstiču da koriste inkluzivan pristup u pripremanju i sprovođenju njihovih projekata kroz započinjanje i/ili unaprijeđenje dijaloga, diskusiju sa obrazovnim ustanovama i ako je moguće lokalnim vlastima i primjenom formalnih i neformalnih načina uključuje druge organizacije civilnog društva.
3. Partnerstvo: Pored partnerstva sa srednjim školama i stručnim školama, organizacije civilnog društva se ohrabruju da proaktivno sarađuju i rade na postizanju zajedničkih stavova po pitanju zalaganja kod lokalnih vlasti, te tako postanu pouzdan partner organa sa kojima sarađuju ili kroz redovne oblike dijaloga u oblasti održivog razvoja i zaštite životne sredine na lokalnom i nacionalnom nivou.
4. Pristup informisanju: Organizacije civilnog društva treba da u svojim projektima pokažu svoj pristup informisanju kroz razvoj strategija komunikacije i kroz komunikaciju sa javnošću, kako bi se kod javnosti stvorila bolja slika (što će privući podršku javnosti i pristup novih članova/volontera u organizaciji). Organizacije civilnog društva se podstiču da efikasno koriste javne medije i druge instrumente komunikacije kako bi se obezbijedila neposredna komunikacija sa zajednicama i donosiocima odluka iz oblasti pitanja održivosti, te tako obezbijede snažan uticaj na rezultate projekta.
5. Pristup pravu na ravnopravnost: Ravnopravnost rodova i etnički aspekti će biti uzeti u obzir skupa sa drugim kriterijumima životne sredine pri ocjeni za dodjelu bespovratnih sredstava. Ovo će obuhvatiti primjenu kriterijuma za dodjelu bespovratnih sredstava koji podržavaju proporcionalnost i podršku projektu, kao i direktnu podršku za međuetničke aktivnosti.

2.3 Primaoci bespovratnih sredstava

Samo registrovane organizacije civilnog društva sa aktivnostima pretežno u oblasti obrazovanja, životne sredine i održivog razvoja, rodnih pitanja i drugih oblasti koje su povezane sa ciljevima održivog razvoja ispunjavaju uslove za dobijanje bespovratnih sredstava (grantova). Druge vrste organizacija mogu da sarađuju sa organizacijama civilnog društva u projektima, ali aplikant za grant mora biti organizacija civilnog društva. Organizacija civilnog društva koja aplicira za nacionalne grantove treba da bude vrlo razvijena i iskusna u oblasti obrazovanja za održivi razvoj, kao i u oblasti upravljanja. Organizacije civilnog društva treba da imaju osnovnu infrastrukturu u obliku kancelarije, telefona, faksa, e-mail-a, plaćenih zaposlenih itd.



2.4 Geografsko područje

Nacionalna bespovratna sredstva (grantovi) se mogu dobiti u sljedećim zemljama: Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo*, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Crna Gora i Srbija.

2.5 Finansijski uslovi/iznos nacionalnih bespovratnih sredstava (grantova)

Za ovaj poziv na raspolaganju je ukupno 200,000 eura za cijeli region, koji će biti raspoređeni u šest ciljnih zemalja u zavisnosti od statističkih podataka o broju srednjih škola i stručnih škola u zemlji i kvaliteta projektnih predloga.

Maksimalni iznos nacionalnih grantova je do 7.000,00 EUR. Jedna organizacija civilnog društva ne može dobiti više od jednog granta. REC želi da podstakne organizacije civilnog društva da sufinansiranje ili dodatna sredstva potraže iz drugih izvora. Na primjer, organizacije civilnog društva će možda sredstva potražiti od drugih fondacija, od državnih ili lokalnih vlasti ili kompanija u svojim zemljama.

Postupak odabira će biti u decembru, 2017. godine. Predloge će ocjenjivati Lokalni savjetodavni odbor REC kancelarije u vašoj zemlji. Najbolji predlozi će biti odabrani na sastanku za ocjenu predloga u decembru 2017. godine u odnosu na kriterijume za odabir koji su navedeni u ovom *Pozivu*. Rezultati odabira će biti prosljeđeni glavnom sjedištu REC-a radi finalnog odobrenja u decembru 2017. godine. Sprovođenje projekata će se dogoditi u okviru od 6 mjeseci od 1. januara do 30. juna, 2018. godine.

2.6 OPIS POSTUPKA ODOBRAVANJA BESPOVRATNIH SREDSTAVA (GRANTOVA)

U postupku procjene biće uzete u obzir samo one organizacije civilnog društva čiji su projektni predlozi pripremljeni u skladu sa smjernicama.

2.6.1 Administrativni proces

Nacionalnim bespovratnim sredstvima (grantovima) će upravljati kancelarija REC-a u Crnoj Gori. Ovim je obuhvaćeno sljedeće:

- Objavljivanje poziva za apliciranje, objavljivanje smjernica, uslova i kriterijuma za kvalifikovanje;
- Pomoć organizacijama civilnog društva u pripremanju projektnih predloga organizovanjem informativnog sastanka. Molimo vas da obratite pažnju da neće biti dozvoljeni telefonski pozivi. REC će dokument sa pitanjima i odgovorima staviti online, i 15. novembra, 2017. će biti na raspolaganju svim aplikantima.
- Organizovanje lokalnog savjetodavnog odbora sastavljenog od nezavisnih eksperata za analiziranje i rangiranje projektnih predloga;
- Podrška organizacijama civilnog društva u sprovođenju njihovih projekata kroz savjetovanje u pogledu finansijskog upravljanja, izvještavanja o realizaciji, itd. i



- Predlog mogućnosti za promovisanje finalnih rezultata projekata organizacija civilnog društva.

2.6.2 Teme u projektnim predlozima za dobijanje bespovratnih sredstava

Teme kojima treba da se bave projekti:

- Obrazovanje za održivi razvoj, uključivanjem srednjih škola i stručnih škola (broj škola koje su uključene je jedan od kriterijuma za procjenu projekta). U slučaju samo jedne srednje ili stručne škole kao partnera potrebno je obezbijediti obrazloženje;
- Aktivnosti održivog razvoja u smislu UN ciljeva održivog razvoja i njihovih rezultata u srednjim školama i stručnim školama, koje imaju za cilj podizanje svijesti nastavnika i učenika i izgradnju kapaciteta u pogledu određivanja onoga što pojedinci/grupe/škole mogu da urade kako bi doprinijeli postizanju ovih ciljeva do 2030.

Nacionalna bespovratna sredstva (grantovi) REC-a **ne finansiraju**:

- Projekte u kojima je glavni rezultat istraživanje, sakupljanje podataka i uzimanje uzoraka; kada se rezultati istraživanja koriste kao podrška drugim djelovima projekta – na primjer, korišćenje podataka o ugroženim vrstama kao osnove za plan očuvanja te vrste – onda će REC kancelarija u vašoj zemlji uzeti projekat u razmatranje.
- Isključivo troškove rada, poput plata ili zakupnine; ili
- Troškove rada, uključujući plate i režijske troškove u iznosu većem od 30% od ukupnog budžeta
- Troškove koji se odnose na učestvovanje u aktivnostima i putovanja van zemlje.
- Religiozne aktivnosti; političke aktivnosti; kupovinu objekata ili zemljišta; investicije; vozila ili izgradnju ili renoviranje objekata.

2.6.3 Trajanje projekta

Projekat ne smije trajati duže od šest mjeseci, a njegova realizacija mora početi u roku od mjesec dana nakon odobrenja sredstava za projekat. Sprovođenje projekta ne smije početi kasnije nego u januaru 2018. godine, a završetak do 30. juna 2018. godine.

2.6.4 Uslovi koje treba ispuniti

Kao što je već navedeno, aplikacije za dobijanje bespovratnih sredstava (grantova) mogu podnijeti samo registrovane organizacije civilnog društva koje rade u oblasti obrazovanja, održivog razvoja, unaprijeđenja životne sredine i srodnih pitanja.

Registrovane organizacije civilnog društva, poput grupa za razvoj zajednice, socijalnih grupa, grupa iz oblasti rodnih pitanja, sindikata, religijskih grupa, grupa nastavnika itd. koje se bave srodnim ili dodatnim oblastima mogu da učestvuju kao socijalni činici.

Pored gore navedenog, organizacije civilnog društva koje apliciraju za dobijanje nacionalnih bespovratnih sredstava (grantova) treba da pokažu sljedeće odlike:

- Spremnost da pripreme i sprovedu nacionalni projekat u maksimalnom trajanju od šest mjeseci;
- Iskustvo u upravljanju projektima koje mogu da potkrijepe dokazima;
- Iskustvo u oblasti održivog razvoja i obrazovanja za održivi razvoj;
- Dostupnost potrebne opreme i potrebnih kapaciteta za sprovođenje projekta.



2.6.5 Saradnja i partnerstvo

Ovaj program bespovratnih sredstava (grantova) je osmišljen kako bi promovisao saradnju između različitih zainteresovanih strana u Crnoj Gori. S obzirom na ovo, partnerstvo sa ustanovama srednjoškolskog obrazovanja je obavezno, ali pored toga svi aplikatni treba da razmotre kako će u svojim projektima pokazati saradnju između više socijalnih činilaca, poput:

- Organizacije civilnog društva koje se bave drugim oblastima, poput grupa za razvoj zajednice, socijalnih grupa, grupa iz oblasti rodni pitanja, sindikata, religijskih grupa, grupa nastavnika itd. mogu imati direktnih koristi od projekta i učestvovati u grantu kao socijalni činilac, pod uslovom da je projekat usmjeren na obrazovanje za održivi razvoj;
- Korisnici poput posebno prepoznatih zajednica ili društvenih grupa mogu biti dio projektnih aktivnosti;
- Drugi socijalni činiloci, poput lokalne uprave, lokalnih ili nacionalnih vlasti, njihovih zaposlenih ili zvaničnika se ohrabruju da se uključe u pripremu i sprovođenje grantova, kao i u pogledu sufinansiranja. Oni, međutim, ne mogu imati finansijske dobiti preko bespovratnih sredstava (grantova). Plaćanje bilo koje vrste ovim učesnicima će dovesti do raskida saradnje u pogledu bespovratnih sredstava (grantova).
- Aplikanti treba da imaju u vidu da, pored obima projekata obrazovanja za održivi razvoj i elemenata saradnje, namjera ovog programa je da promoviše i primjeni više dodatnih principa. Ako je primjereno, aplikanti treba da uzmu u obzir i da integrišu sljedeće principe u plan projekta i da obezbijede primjenu tih principa tokom procesa sprovođenja projekta:
 - Ravnopravnost rodova i jednake mogućnosti
 - Ravnopravna etnička zastupljenost i raznolikost
 - Eliminisanje korupcije.

Principe programa koji se odnose na etničku, rodnu i geografsku zastupljenost treba poštovati tokom pripreme i sprovođenja projekta, kao i prikazati u izvještajima. „Jednake mogućnosti“ treba da bude moto projekta.

2.7 POSEBNI USLOVI PROGRAMA

U postupku pripreme vašeg projektnog predloga, uzmite u obzir sljedeći spisak uslova/zahtjeva koji su specifični ili važni za ovaj poziv :

- Ovaj projekat se mora realizovati u partnerstvu sa srednjim školama i/ili stručnim školama. Samo projekti koji obuhvataju saradnju sa obrazovnom ustanovom kao partnerom ili (partnerima) mogu dobiti bespovratna sredstva (grant).
- Ukoliko je moguće, projekat treba da obuhvati više od jedne srednje škole, u izuzetnim slučajevima partnerstva samo sa jednom školom, potrebno je obrazložiti;
- Projektni partneri mogu da obezbijede sufinansiranje koje može biti u obliku novca ili nefinansijski doprinos;
- Projektne aktivnosti treba da predvide mogućnost korišćenja materijala pripremljenih u okviru SEEDLING projekta (Aneks G)
- Projekat ne može trajati duže od šest mjeseci u razdoblju od 1. januara do 30. juna 2018.).



- Bespovratna sredstva (grantovi) ne mogu podržati projekte koji se odnose na istraživanje ili naučni rad (osim ako su povezani sa drugim aspektima projekta), čiji troškovi rada (poput osnovnih zarada ili zakupa kancelarijskog prostora); kupovine zemljišta, objekata, investicija ili vozila koji nisu opravdani ciljevima projekta.
- Bespovratnim sredstvima (grantovima) moguće je pokriti samo primanja za lica sa ulogom koordinatora, kada oni u protivnom ne bi mogli da obavljaju ovakve projektne aktivnosti. Troškovi primanja u stavkama budžeta ne smiju preći iznos veći od 30% od ukupnog budžeta (osim ako je priroda projekta takva da je to apsolutno neophodno i to je adekvatno obrazloženo projektnim predlogom).
- Prianja, troškovi konsultanskih usluga i dnevnice treba da budu racionalni u svakoj od zemalja. Obično se mogu dobiti informacije o cijenama koje REC koristi kao standard od nacionalne kancelarije REC-a.
- Kada je to opravdano drugi subjekti mogu imati koristi od projekta. Ovi troškovi mogu biti uključeni u budžet u okviru stavke budžet za konsultantske usluge, izdaci za primanja + konsultantske usluge ne treba da iznose više od 40 % od ukupnog budžeta.
- Prihvatljivi troškovi su samo oni koji se odnose na stvarnu realizaciju projekta. Neće biti prihvatljivi režijski troškovi koji nisu povezani sa projektom.
- Bespovratna sredstva (grantovi) podstiču partnerstvo između različitih etničkih grupa u okviru zajednice. Projekti treba da prikažu dodatnu vrijednost koju takva saradnja ili partnerstvo donosi projektu.
- Partneri organizacije civilnog društva koji se bave drugim oblastima, poput grupa za razvoj zajednice, socijalnih grupa, grupa iz oblasti rodnih pitanja, sindikata, vjerskih organizacija i grupa nastavnika takođe mogu imati direktnih koristi od projekta i učestvovati u grantu kao partneri organizacije civilnog društva, pod uslovom da je projekat usmjeren na održivost.
- Projekti za dobijanje bespovratnih sredstava treba da pokažu ravnopravnost rodova i učešće manjina kada god je to svrsishodno i da ih uključe u pripremu i realizaciju projekta. Pored ovoga, treba da postoji mogućnost da se izmjeri uticaj ili koristi od njihovog učešća u projektu.
- Podrška u obliku bespovratnih sredstava (grantova) ne može biti direktno usmjerena na javnu upravu, organe lokalne ili centralne vlasti, njihove zaposlene ili zvaničnike. U slučaju isplate prema ovim grupama došlo bi do otkazivanja bespovratnih sredstava.
- Organizacija civilnog društva koja dolazi izvan Crne Gore ne može imati neposrednu korist od granta kao partnerska organizacija. Ovakva organizacija može da pruži podršku ili ekspertizu.
- Organizacija civilnog društva može da podnese samo jedan projektni predlog kao glavna organizacija civilnog društva;
- Organizacija civilnog društva može dobiti samo jedan grant od REC-a (kao glavna ili partnerska organizacija civilnog društva).
- Ukoliko organizacija civilnog društva uspije da obezbijedi dodatna sredstva za sprovođenje projekta, to bi bio znak da je osigurana podrška donatora. Sufinansiranje može da obuhvati materijale i robu, rad, komunikaciju itd.

2.8 POSTUPAK PODNOŠENJA PROJEKTA

2.8.1 Proces izrade projekta

Organizacije civilnog društva treba da se sastanu sa različitim partnerima i da zajedno napišu predlog projekta.

Organizacije civilnog društva treba da se pridržavaju smjernica za izradu prilikom pisanja projekta. Jedan predstavnik organizacije civilnog društva mora biti imenovan za projektnog menadžera.

Faza pripreme predloga projekta trajaće od objavljivanja poziva do **30. novembra 2017. godine**.

Podnosioci prijave takođe mogu kontaktirati REC Kancelariju u Crnoj Gori putem elektronske pošte sa pitanjima koja se odnose na proces prijave najkasnije **do 10. novembra 2017. godine** (20 dana prije roka za podnošenje prijave) na adresu navedenu u odeljku Kontakt, jasno ističući referencu poziva za podnošenje predloga. Ugovorni autoritet nije dužan da pruži pojašnjenja na pitanja koja su poslata nakon tog datuma. Samo na pitanja koja se odnose na proces aplikacije će biti odgovoreno.

Odgovori će biti dostavljeni najkasnije 15 dana prije isteka roka za podnošenje predloga projekata. Sumarna tabela sa pitanjima i odgovorima biće dostupna 15. novembra 2017 na web stranici REC Kancelarije u Crnoj Gori: <http://www.montenegro.rec.org>

Da bi se obezbijedio jednak tretman podnosilaca aplikacija, ugovorni autoritet ne može dati prethodno mišljenje o podobnosti aplikacija, ko-aplikacija, povezanih entiteta, akcija ili posebnih aktivnosti.

2.8.2 Postupak procjene

Obično ukupna sredstva potrebna organizacijama civilnog društva prelaze raspoloživi iznos. Zbog ovoga su uslovi odabrani kroz konkurentni proces (bespovratna sredstva (grant) se dodjeljuju projektima koji su ocjenjeni kao najbolji). Nezavisna ekspertska komisija koja se sastoji od lokalnog savjetodavnog odbora, koju osniva REC i direktora nacionalne kancelarije REC-a ili imenovanog člana od strane direktora, će procijeniti sve projektne predloge.

Svi pristigli projektni predlozi će proći preliminarnu procjenu kako bi se potvrdilo da ispunjavaju sljedeće uslove:

- Aplikanti ispunjavaju uslove da dobiju nacionalna bespovratna sredstva (grantove) (pogledajte dio o uslovima koje treba ispuniti);
- Prijave poslate poštom, preko kurira ili lično do naznačenog roka, kompletne su i sadrže sve originalne, potpisane dokumente i obrasce. Prijave putem e-pošte neće biti razmatrane.

2.8.3 Kriterijumi za ocjenu i odabir

Predloge će ocjenjivati komisija za procjenu na osnovu sljedećeg skupa kriterijuma:



<p>Uticao projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Plan sprovođenja pokazuje dugoročan uticaj i održive rezultate koji su izgledni i jasno naznačeni, koji će se održati i nakon što se projekat završi. 	30 %
<p>Pristup i metodologija organizacija civilnog društva:</p> <ul style="list-style-type: none"> Projekat se temelji na principima održivog razvoja integriranjem stubova održivosti (životna sredina, društvo i ekonomija). Projekat treba da bude relevantan za interese učenika u srednjim školama i stručnim školama. Ako je primjenjivo projekat pokazuje pristup koji se zasniva na pravima, obezbijedena je rodna ravnopravnost, multikulturalna/multietnička zastupljenost. Projekat promovise u mogućoj mjeri učestvovanje žena i manjina, kao i prava žena i manjina. 	30%
<p>Kvalitet projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tema predloga je u području poziva. Projekat se temelji na UN ciljeve održivog razvoja i njihove rezultate. Ciljevi su dostižni i izvodljivi. Akcioni plan je razuman i realističan. Predlogom je naznačeno kako očekivani proizvodi doprinose ishodima projekta. Budžet je ekonomičan. Budžet je jasno objašnjen i izračunat za svaku od aktivnosti. Ukupan budžet prati budžetske linije REC obrasca. Jasno su primjenjena ograničenja koja su data u smjernicama. 	25 %
<p>Kapacitet i izvodljivost organizacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> Organizacije imaju osoblje i/ili volontere koji imaju iskustva i kompetencije u ovoj oblasti. CV organizacija civilnog društva i drugog relevantnog osoblja /volontera sadrže potrebne vještine i iskustvo. Postoje odgovarajući infrastrukturni (kancelarijski prostor i oprema) resursi. 	15 %

2.8.4 Obavještenje o donesenoj odluci

Svi aplikanti će biti obavješteni o konačnoj odluci čim se ona donese. Organizacije civilnog društva koje dobiju bespovratna sredstva (grant) će biti pozvane na sastanak dobitnica (planiran za kraj decembra 2017. godine).

3 PRIPREMA PREDLOGA PROJEKTA

3.1 Podobnost i kvalifikovanost vodeće organizacije civilnog društva

Registrovane organizacije civilnog društva (pogledajte definiciju organizacije civilnog društva ispod) koje promovišu održivi razvoj u Albaniji, Bosni i Hercegovina, Kosovu*, Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji, Crnoj Gori i Srbiji ispunjavaju uslove za apliciranje.



U slučaju predloga projekta u kojem učestvuje više od jedne organizacije civilnog društva, jedan od partnera u projektu (ili vodeća organizacija civilnog društva ili partnerska organizacija) mora biti organizacija civilnog društva koja radi u oblasti obrazovanja, održivog razvoja, unaprijeđenja životne sredine i srodnih pitanja.

Vodeća organizacija civilnog društva će biti odgovorna za obradu projekta, izvještavanje i koordinisanje rada svih subjekata u projektu. Uloge i dio budžeta koji je dodijeljen partnerima u projektu treba da budu jasno i iscrpno opisani u predlogu projekta (narativni dio i budžet).

Pored ovoga, organizacija civilnog društva koja se prijavi za dodjelu nacionalnih bespovratnih sredstava treba da ispuni i sljedeće kriterijume:

- Spremnost da razvije nacionalni projekat u trajanju do 6 mjeseci;
- Dokaz postignutog u upravljanju projektima;
- Iskustvo u oblasti obrazovanja za održivi razvoj; i
- Dostupnost potrebne opreme i kapaciteta za sprovođenje projekta.

3.2 Faze postupka apliciranja

Tokom procesa apliciranja organizacije civilnog društva treba da prođu kroz sljedeće faze:

3.2.1 Odabir partnera i zainteresovanih strana

Organizacije civilnog društva treba da počnu da traže partnere i analiziraju druge zainteresovane strane. Partneri treba da se sastanu i zajedno da napišu predlog projekta. Partneri ispunjavaju uslove za direktno finansiranje kroz bespovratna sredstva, druge zainteresovane strane ne ispunjavaju, ali mogu da daju doprinos projektu kao konsultanti.

Jedan predstavnik organizacije civilnog društva treba biti određen za vođu projekta tokom cijelog projekta.

3.2.2 Priprema dokumentacije

Ovaj dio uputstava daje opis različitih obrazaca koje je potrebno pripremiti kako bi imali potpun zahtjev sa predlogom projekta. Molimo vas da ga pažljivo pročitate. Obrasce ćete pronaći u aneksima na kraju ovog dokumenta.

Organizacije civilnog društva treba da pripreme kompletan predlog na osnovu REC smjernica navedenih u Pozivu, Aneks O. Aneksi koje treba popuniti i vratiti REC kancelariji u vašoj zemlji se nalaze u okviru Aneksa od A-E. Aplikacija treba da bude sastavljena po sljedećem redu:

Projektni predlog mora da obuhvati sljedeće obrasce:

- Aneks A: Naslovna strana projektnog predloga
- Aneks B: Informacije o partnerima i izjava o saradnji
- Aneks C: Opis projektnog predloga
- Aneks D1: Kratak pregled budžeta cijelog projekta
- Aneks D2: Pregled budžeta po aktivnostima (detaljan budžet)
- Aneks E: Izjava podnosioca prijave



Pored toga treba da sadrži i sljedeću prpratnu dokumentaciju:

- Opis kratke istorije organizacije civilnog društva, aktivnosti, misije i ciljeva
- Kratke biografije koordinatora projekta i drugih ključnih osoba koje su uključene u projekat (partneri ili drugi relevantni eksperti)
- Dokumentacija o sufinansiranju (ako postoji) i
- Dokumenti podrške od društvenih faktora
- Kopija rješenja o registraciji organizacije civilnog društva
- Završni finansijski izvještaj za 2016. godinu
- Lista referentnih projekata u posljednje tri godine

3.3 Podnošenje potpunog predloga (rok: 30.novembar 2017)

Kompletan predlog mora se dostaviti REC Kancelariji u Crnoj Gori (adresa: Bulevar Ivana Crnojevića 16/2, 81000 Podgorica, Crna Gora) i to: poštom, pomoću kurira ili lično, dana 30. novembra 2017. godine do 17.00 časova. Kompletan predlog projekta mora sadržati jedan štampani primjerak svih dokumenata navedenih u odeljku 3.2.2 (**aneks A–E i potkrjepljujuća dokumentacija**) i **jedan CD/USB** sa elektronskom verzijom istih dokumenata.

Zakasnjele prijave kao i one poslate e-poštom neće biti uzete u razmatranje.

3.4 Evaluacija predloga

Projektni predlozi će se predati na lokalnom jeziku, a odluke se donose na osnovu procjene koju će uraditi nezavisni lokalni savjetodavni odbor. Snažna preporuka REC-a je da aplikanti pri pripremi svog projektnog predloga uzmu u obzir kriterijume za odabir. Na osnovu tih kriterijuma će projektni predlozi biti bodovani, rangirani i odabrani.

3.5 Intervjui

Predstavnici REC-a i članovi lokalnog savjetodavnog odbora mogu intervjuisati ključne subjekte u predloženom projektu, nakon sastavljanja pisanih uslovnih zaključaka, ali prije završetka procjene. Datum i vrijeme takvog intervjua će biti potvrđeni ili će aplikant biti obavješten makar tri dana unaprijed. Ukoliko je aplikant spriječen da prisustvuje intervjuu usljed više sile, dogovoriće se drugi sastanak sa aplikantom koji odgovara svima. Ukoliko aplikant ne može da prisustvuje ovom drugom ugovorenom sastanku, njegovo apliciranje će biti isključeno iz procesa procjene.

3.6 Obavještenje o odluci

Odabrani grantovi će biti podneseni glavnoj kancelariji REC-a radi finalnog odobrenja. Organizacije civilnog društva će biti informisane o odluci tek nakon što tim za realizaciju SEEDLING projekta donese svoju krajnu odluku o dobitnicima. Organizacije civilnog društva koje su dobitnici bespovratnih sredstava (grantova) će biti pozvane na sastanak sa dobitnicima (planiran za 20. decembar 2017.).



3.7 Sastanak sa dobitnicima

Dobitnici bespovratnih sredstava će biti obavješteni i pozvani u REC kancelariju u svojoj zemlji na sastanak sa dobitnicima grantova. Tokom sastanka sa dobitnicima svaka organizacija civilnog društva će predstaviti svoj projekat drugim dobitnicima granta, upoznati se sa REC obrascima i uslovima izvještavanja, te pregledati i potpisati svoje sporazume o dodijeljenim sredstvima. U ovom dokumentu su navedeni uslovi izvještavanja i raspored isplate. Dobitnici bespovratnih sredstava će se sastati odgovarajućim grant menadžerom iz kancelarije REC-a u svojoj zemlji, koji će sa njima blisko sarađivati tokom realizacije projekta.

3.8 Sprovođenje projekta

Dobitnici bespovratnih sredstava treba da očekuju isplatu prve rate u roku od mjesec dana nakon potpisivanja sporazuma o dodjeli. Sprovođenje projekta traje 6 mjeseci. Organizacija civilnog društva treba da upravlja sprovođenjem projekta u onom vremenskom okviru koji je naveden u odobrenom projektnom predlogu. REC grant menadžer će pratiti sprovođenje projekta putem neposrednog kontakta i posjeta na terenu.

3.9 Izvještavanje

Uslovi koji se odnose na izvještavanje su objašnjeni u smjernicama odjeljku 4.2 (Aneks O ovog oglasa).

3.10 Vidljivost projekta

SEEDLING projekat finansira Austrijska agencija za razvoj (ADA), a REC je agencija koja ga sprovodi. Uvijek kada se u javnosti objavljuje informacija o aktivnostima SEEDLING projekta u obliku pisanog dokumenta, potrebno je koristiti logo ADA-e i REC-a koji su predstavljeni ispod:



REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER

4 Kontakt

Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu

Kancelarija u Crnoj Gori

Adresa: Bul.Ivana Crnojevića 16/2, 81000 Podgorica, Crna Gora

E-pošta: co.montenegro@rec.org

Osoba za kontakt: Mira Vasiljević, koordinator SEEDLING projekta za Crnu Goru

ULOGA REGIONALNOG CENTRA ZA ŽIVOTNU SREDINU ZA CENTRALNU I ISTOČNU EVROPU (REC) KAO IMPLEMENTACIONE AGENCIJE

Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) je međunarodna organizacija sa misijom pomaganja u rješavanju problema u oblasti zaštite životne sredine. REC sprovodi svoju misiju kroz promovisanje saradnje između vlada, nevladinih organizacija, biznis sektora i drugih partnera u oblasti životne sredine, kao i pružanjem podrške razmjeni informacija i učešću javnosti u donošenju odluka koje se tiču životne sredine.

REC su 1990. godine osnovale Sjedinjene Američke Države, Evropska komisija i Mađarska. Danas je REC zakonski utemeljen na povelji sa preko 30 zemalja potpisnica. REC se oslanja na mrežu kancelarija i eksperata u Centralnoj i Istočnoj Evropi i šire. Sjedište REC-a je u Sentandreji, u Mađarskoj.

REC aktivno učestvuje u ključnim globalnim, regionalnim i lokalnim procesima te doprinosi iznalaženju ekoloških rješenja, kao i rješenja održivog razvoja unutar i izvan svoje mreže nacionalnih kancelarija, prenoseći znanje i iskustvo iz procesa tranzicije zemljama i regionima.

AUSTRIJSKA RAZVOJNA AGENCIJA (ADA)

Austrijska razvojna saradnja je dio spoljne politike Austrije i razvojne politike Evropske unije, koja ima za cilj promovisanje mira u svijetu u saradnji sa drugim razvijenim zemljama i zemljama u razvoju.

ADA je operativna jedinica Austrijske razvojne saradnje (ADC) i saradnje sa istočnom Evropom. ADA je zadužena za realizaciju svih bilateralnih programa i projekata u partnerskim zemljama Austrijske razvojne saradnje i za administraciju budžeta ovih programa i projekata. Ona finansira oko 650 projekata i programa na godišnjem nivou sa ukupno 500 miliona EUR za unaprijeđenje uslova života u zemljama u razvoju.

Obrazovanje je samo jedna od prioriternih oblasti u kojima je aktivna Austrijska agencija za razvoj, vjerujući da kao glavni činilac za smanjenje siromaštva i održivi razvoj, obrazovanje može dati ključni doprinos društvenom, ekonomskom, političkom i kulturnom razvoju. Ljudi sa dobrim obrazovanjem imaju bolje mogućnosti da nađu posao



i da učestvuju u društvenom razvoju. Pored poboljšanja kvaliteta i osiguranja kvaliteta u sektoru obrazovanja, Austrija je posvećena i inkluziji. Austrijska agencija za razvoj (ADA), operativna jedinica Austrijske razvojne saradnje, ima za cilj omogućavanje jednakog pristupa stručnom obrazovanju i osposobljavanju i visokom obrazovanju za sve više ljudi.

5 Spisak aneksa

- Aneks A: Naslovna strana projektnog predloga
- Aneks B: Informacije o partnerima i izjava o saradnji
- Aneks C: Opis projektnog predloga
- Aneks D1: Kratak pregled budžeta cijelog projekta
- Aneks D2: Pregled budžeta po aktivnostima (detaljan budžet)
- Aneks E: Izjava podnosioca prijave
- Aneks F – Transformisanje našeg svijeta: Agenda održivog razvoja do 2030
- Aneks G – Radna verzija teksta za TEEN Paket Crna Gora

